

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15)

นงนารถ ยุทธนาวา

โรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด สภาพการปฏิบัติ และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก 2) เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 6 กลุ่ม ประกอบด้วย คณะกรรมการประจำมัสยิด ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรบริหารส่วนตำบล นักเรียน และครู จำนวน 28 คน

การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ **ระยะที่ 1** การศึกษาทฤษฎีและแนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สํารวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการในการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 15 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการ ครูผู้รับผิดชอบหรือครูฝ่ายแนะแนว และครูผู้ปฏิบัติการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 45 คน **ระยะที่ 2** การสร้างและประเมินรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) โดยตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน **ระยะที่ 3** การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) **ระยะที่ 4** การประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสรุปผลการศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ชุด แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลการพัฒนาด้วยสถิติทดสอบที (t-test dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ส่วนใหญ่

จัดเป็นกิจกรรมพิเศษ ไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และความต้องการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ 2 ด้านแรก คือ ค่านิยมหลักข้อ 1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน และค่านิยมหลัก ข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม

2. ผลการสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) เป็นกระบวนการ 4 รูปแบบ ผลการประเมินพบว่า รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ร่วมกับผู้ร่วมวิจัย 6 ฝ่าย มีมติให้ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มแรก ตามเป้าประสงค์ของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 6 ฝ่าย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 หลังจากใช้รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ แล้วได้รับการประเมินว่าผ่านการปฏิบัติค่านิยมในระดับดีเยี่ยมทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ค่านิยมหลักข้อ 1 มีความรักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ค่านิยมหลักข้อ 3 กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ และค่านิยมหลักข้อ 8 มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ ส่วนนักเรียนกลุ่มที่สอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลังจากใช้รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ แล้วได้รับการประเมินว่าผ่านการปฏิบัติค่านิยมหลักในระดับดีเยี่ยมทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ค่านิยมหลักข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละอดทน ค่านิยมหลัก ข้อ 4 ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม และค่านิยมหลักข้อ 11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตามค่านิยมของนักเรียนทั้งสองกลุ่มหลังใช้รูปแบบสูงกว่าและแตกต่างจากคะแนนก่อนใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ และวัสดุในการดำเนินงาน และด้านภาคีเครือข่ายทางการศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ค่านิยมในสังคมไทยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่บุคคลและสังคมมีความเห็นว่าดีแล้ว มีคุณค่าควรแก่การกระทำเพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมและมีการสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งค่านิยม (Value) เป็นสิ่งที่คนสนใจค่านิยมเป็นสิ่งที่บุคคลตั้งจุดมุ่งหมาย สภาพการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลปรารถนาและคาดหวังไว้ว่าจะบังเกิดผลดีแก่เขาในการดำรงชีวิต บุคคลพยายามแสวงหาสิ่งที่สังคมได้ตัดสินใจแล้วว่าดีและหลีกเลี่ยงสิ่งที่สังคมได้ลงความเห็นว่าไม่ดี ค่านิยมจึงเป็นสิ่งที่คอยควบคุมพฤติกรรม และเป็นที่ยึดถือในการปฏิบัติตนของบุคคลในสังคมหนึ่ง ๆ ซึ่งค่านิยมเป็นตัวกำหนดบรรทัดฐาน (Norms) ของสังคม ในขณะเดียวกันบรรทัดฐาน

ของสังคมก็เป็นตัวกำหนดว่าพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาจะเป็นเช่นไร และพฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมเป็นเช่นไร พฤติกรรมของสังคมก็เป็นเช่นนั้น

วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 เวลา 20.20 น. พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ กล่าวในรายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” โดยได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาประเทศ น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทานและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติและต้องพัฒนาแบบองค์รวม ยึดคนเป็นศูนย์กลาง พร้อมทั้งมีการกำหนดค่านิยมหลักของคนไทยขึ้นมาให้ชัดเจนเพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ดังนี้ (1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน (2) ซื่อสัตย์ เสียสละอดทนมีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม (3) กตัญญูต่อพ่อแม่ผู้ปกครองครูบาอาจารย์ (4) ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทางตรงและทางอ้อม (5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม (6) มีศีลธรรมรักษา ความสัตย์หวังดีต่อผู้อื่นเผื่อแผ่และแบ่งปัน (7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง (8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ (9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา และ (12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล, 2559)

แต่อย่างไรก็ตามการเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการ นั้นจะมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษา โดยคณะครูเพียงฝ่ายเดียวนั้นคงจะไม่ประสบผลสำเร็จ จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย หลาย ๆ องค์กร หลาย ๆ สถาบัน เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน สถาบันศาสนา เป็นต้น จะต้องเข้ามาร่วมมือร่วมใจ ร่วมส่งเสริม และผนึกกำลังร่วมกัน (ดิเรก พรสีมา, 2559) ซึ่งในเรื่องการเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการ นั้น ควรเริ่มเสริมสร้างตั้งแต่เยาว์วัย โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างค่านิยม 12 ประการ และจะต้องมีการทำอย่างจริงจัง เป็นระบบ และต่อเนื่องเป็นรูปธรรม (วิโรจน์ สารรัตน์, 2557) เพื่อเป็นการปลูกฝังให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ควรต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ผู้มีอำนาจควรให้ความสนใจเอาใจใส่ต่อการเสริมสร้างค่านิยมอย่างต่อเนื่องโดยจะต้องลงมาสัมผัสด้วยตนเอง และให้ทุกคนมีส่วนร่วม (Kimonen & Nevalainen, 1993) ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมควบคู่กับการพัฒนาทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม และการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของนักเรียนถือเป็นนโยบายหลักของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนามนุษย์สู่ชีวิตที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ได้ตระหนักว่านักเรียนต้องได้รับการพัฒนาด้านค่านิยม ด้านสังคม และด้านการเรียนรู้ อย่างเป็นองค์รวมและต่อเนื่อง มีการพัฒนาเพิ่มทุกขณะชีวิตที่เป็นการศึกษาจึงเป็นชีวิตที่เรียนรู้และพัฒนาที่ไม่มีวันจบ อันเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา ต้องการสืบต่อที่มีลักษณะแห่งบุคคลที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็น เฉลียวฉลาด เก่งกล้า อดทน เพียรพยายาม แสดงความคิดเห็นได้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในขณะที่เดียวกันก็เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สร้างประโยชน์ให้กับสังคมได้อย่างสมานฉันท์ สันติสุขเพื่อประเทศไทยน่าอยู่มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

จากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) พบว่าคะแนนการประเมินในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 50 คะแนน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยกเว้นภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 50.02 ส่วนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (O-NET) พบว่าคะแนนการทดสอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ย น้อยกว่า 50 คะแนน ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2562) จะเห็นได้ว่าคะแนนการประเมินคุณภาพผู้เรียนขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) และคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 50 คะแนน ทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ถึงแม้ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งก็เกินมาแค่ .02 เท่านั้น ดังนั้นเมื่อนำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรากำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าระดับคุณภาพของนักเรียนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งอาจมีหลายสาเหตุที่ทำให้คะแนนการประเมินคุณภาพผู้เรียนขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 ต่ำกว่า 50 และสาเหตุหนึ่งนั้นคือโรงเรียนในสังกัดเกือบครึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความยุ่งยากในเรื่องการบริหารจัดการ และจากการศึกษาสภาพปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สอบถาม การสังเกต ทั้งจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้านนักเรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม มีฐานะยากจน ครอบครัวแตกแยกต้องอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรทำนา เลี้ยงสัตว์ ทำให้นักเรียนต้องขาดเรียนเพื่อช่วยผู้ปกครองทำนา เลี้ยงสัตว์ รวมถึงการขาดความอบอุ่นจากการที่พ่อ แม่เลิกรักกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งด้านการเรียนและพฤติกรรมด้านอื่น ๆ และเด็กบางส่วนยังมีโอกาสเสี่ยงที่จะไปร่วมมั่วสุมกับเยาวชนรุ่นพี่ ๆ ในชุมชนเพื่อเสพยาเสพติด ลักขโมย ก่อความเดือดร้อนในชุมชน และนอกจากนั้นยังพบว่าในชุมชน จะไม่ค่อยร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการพัฒนากิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์โดยเฉพาะเรื่องการช่วยกันร่วมแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนในชุมชน โดยผู้ปกครองมักจะทิ้งภาระในการดูแลสั่งสอนเด็ก ให้เป็นหน้าที่ของครูแต่ฝ่ายเดียวโดยมีความเชื่อว่าครูเท่านั้นที่จะสั่งสอนให้ลูกหลานของเขาเป็นคนดี และทางโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 ประสบปัญหาที่จะพัฒนารูปแบบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามนโยบายของรัฐบาลและต้นสังกัด ทางโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) ต้องการปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้กับนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) สามารถยึดถือและเป็นแนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตของนักเรียนทั้งอยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน สามารถเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป รวมถึงมติที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครูโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 ได้เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) ขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น และเพื่อสนองต่อนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการรับผิดชอบที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีควบคู่ไปกับการเป็นคนเก่ง จึงสนใจที่จะหารูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายของการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งผลจากการได้รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยรับผิดชอบแล้วยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนอื่น ๆ หรือหน่วยงานทางการศึกษาที่มีปัญหาใกล้เคียงกันได้อีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด สภาพการปฏิบัติ และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15)
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15)
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research: PAR) และวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and development: R & D) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะที่ 1 แบ่งการศึกษาเป็น 4 ตอน คือ
 - 1.1 ตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
 - 1.2 ตอนที่ 2 พิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
 - 1.3 ตอนที่ 3 ศึกษาสภาพการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยสอบถามจากผู้อำนวยการ ครูผู้รับผิดชอบหรือครูฝ่ายแนะแนว และครูอาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 1.4 ตอนที่ 4 การศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ดีเยี่ยม (Best practice) จำนวน 3 โรงเรียน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนานักเรียน โรงเรียนละ 3 คน

2. ระยะที่ 2 สร้างและประเมินรูปแบบฯ โดยร่างรูปแบบฯ การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่ได้จากการสังเคราะห์ เอกสารตำรา และงานวิจัยในระยะที่ 1 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ ใช้การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน
3. ระยะที่ 3 ศึกษาผลการนำรูปแบบฯ ไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) จำนวน 42 คน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 19 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 23 คน
4. ระยะที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจำนวน 2 คน และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 28 คน รวมจำนวน 30 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก หรือกลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 1
 - 1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของ รูปแบบฯ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 - 1.2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และทิศทางของการพัฒนา รูปแบบฯ ของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 15 โรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบหรือครูฝ่ายแนะแนว จำนวน 1 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของนักเรียน จำนวน 15 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวน 45 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 - 1.3 กลุ่มเป้าหมาย ในการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ดีเยี่ยม (Best practice) จำนวน 3 โรงเรียน ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบ โครงการพัฒนานักเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 9 คน ผู้วิจัยได้นำแนวคิด และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาพัฒนาร่างเป็นรูปแบบฯ วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียน สุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) ต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมายระยะที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบฯ

- 2.1 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อใช้ในการประเมินเพื่อหาคุณภาพ เครื่องมือในการวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ในการประเมินรูปแบบฯ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน โดยวิธีการประชุมกลุ่ม (Focus group)

3. กลุ่มเป้าหมายในระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ เป็นนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 19 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 23 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 42 คน

4. กลุ่มเป้าหมายในระยะที่ 4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ เป็นครู (ร.ร.สุเหร่าสมอเอกฯ) จำนวน 2 คน และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน

ตัวแปร

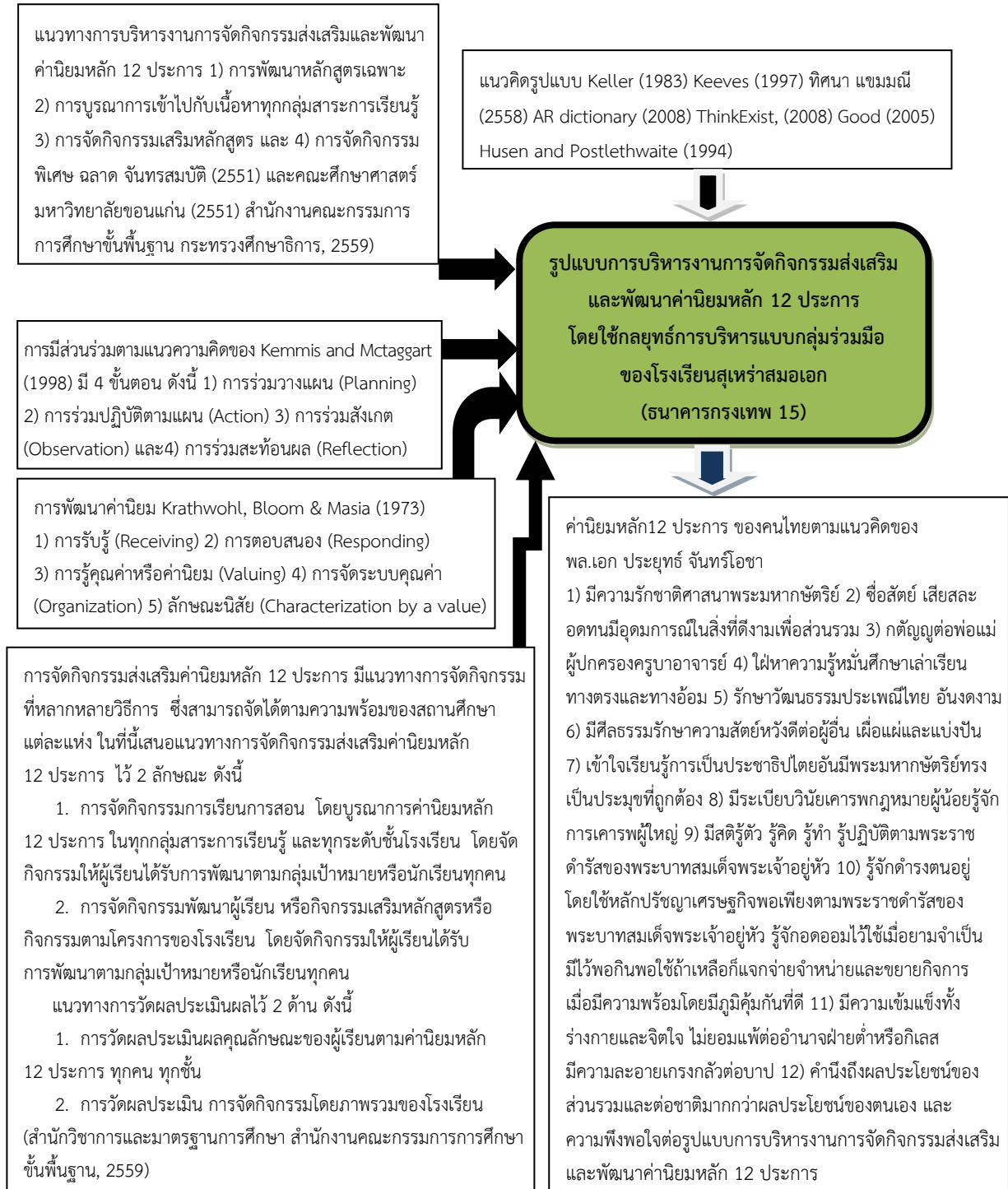
1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นที่ สพฐ. กำหนด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 ข้อ 3 ข้อ 8 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 ข้อ 4 ข้อ 11

2.3 ส่วนค่านิยมหลัก 12 ประการ นอกเหนือจากจุดเน้นที่ สพฐ. กำหนด โรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) ได้ทำการพัฒนาโดยไม่เน้นกิจกรรมเหมือนดังเช่น 2 กลุ่มที่กล่าวมาแล้ว จำนวน 6 ข้อ

2.4 ความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษาทฤษฎีและแนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำรวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการส่งเสริมและพัฒนา
ค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการวิจัย

1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก
12 ประการ การพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

1.2 จัดประชุมกลุ่มองค์กรชุมชนและศึกษาดูงานสถาบันที่มีการปฏิบัติดีเด่น (Best practice)
ในการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการประจำมัสยิด
รวมจำนวน 28 คน

1.3 สำรวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก
12 ประการ ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 1 ได้สารสนเทศจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสภาพปัญหา และการตอบแบบสอบถาม
มาประมวลเข้าด้วยกันเพื่อยกร่างรูปแบบฯ

1.4 กำหนดกรอบความคิดในการวิจัยโดยนำผลจากข้อ 1 และ 2 มากำหนดกรอบแนวคิด
ในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์เป็นรูปแบบฯ ต่อไป

2. ผู้ให้ข้อมูล

2.1 จัดประชุมกลุ่มองค์กรชุมชนที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการประจำมัสยิด
กลุ่มละ 5 คน ยกเว้นกลุ่มครู จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 28 คน

2.2 เลือกโรงเรียนที่มีการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการดีเด่น (Best Practice)
เพื่อศึกษาดูงานจำนวน 3 โรง โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูผู้รับผิดชอบวิธีการส่งเสริมและพัฒนา
ค่านิยมหลัก 12 ประการ จำนวน 2 คน จำนวนโรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำ
หลักการ แนวทางและวิธีการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนดังกล่าว เป็นข้อมูล
การพัฒนารูปแบบต่อไป

2.3 การสำรวจสภาพการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก
12 ประการ ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง
(Purposive sampling) ได้แก่ กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบ เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงละ 3 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
จำนวน 15 โรงเรียน รวม 45 คน

2.4 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม และข้อมูลจากข้อ 2.2 และ
ข้อ 2.3 นำข้อมูลทั้งหมดสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบรูปแบบฯ

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบฯ (D1)

1. การดำเนินการวิจัย

1.1 สร้างรูปแบบฯ ของนักเรียนชั่วคราว (Tentative system) พร้อมทั้งคู่มือการใช้ ประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ซึ่งผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากกลุ่มองค์กรชุมชนที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ทั้ง 6 กลุ่ม โดยนำมาบูรณาการให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน โดยดำเนินการควบคู่กับแผนกิจกรรมพัฒนาของกลุ่มองค์กรชุมชนที่มีส่วนร่วมในการวิจัย

1.2 นำเอารูปแบบฯ ของนักเรียนชั่วคราว พร้อมทั้งคู่มือการใช้ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

1.3 นำเอารูปแบบฯ ของนักเรียนชั่วคราว มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์เพื่อใช้ในขั้นตอนการ Focus group ต่อไป

1.4 ประเมินรูปแบบฯ ของนักเรียนชั่วคราว ที่ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบฯ จากผู้เชี่ยวชาญ โดยกระบวนการ Focus group และ นำรูปแบบฯ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

2. ผู้ให้ข้อมูล

2.1 ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item objective congruence: IOC) ครอบคลุมวิธีการปฏิบัติของคู่มือตามขั้นตอนของรูปแบบข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group) มีผู้เข้าร่วม จำนวน 10 คน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบฯ

1. เตรียมเอกสารและคู่มือการใช้รูปแบบฯ การใช้ผลการประเมินคุณภาพและออกแบบแผนการทดลองกับโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาครกรุงเทพ 15)

2. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบฯ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาครกรุงเทพ 15) โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) เตรียมชุมชน 2) สร้างแรงจูงใจจิตสำนึก ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสร้างวิสัยทัศน์ 3) จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพทีม 4) นำแผนไปปฏิบัติและพัฒนางาน 5) ประเมินผล และสรุป

ระยะที่ 4 การประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้น

1. วิธีดำเนินการวิจัย ในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ จากการนำรูปแบบฯ ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงว่า ผู้ที่นำรูปแบบฯ ไปใช้มีความพึงพอใจต่อการนำไปใช้ส่งเสริมและพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาครกรุงเทพ 15) อย่างไร

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ เป็นกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้รูปแบบฯ ของนักเรียน และมีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบฯ ของนักเรียน ที่นำไปทดลองใช้ ได้แก่ ครู จำนวน 2 คน ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 28 คน รวม 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจสภาพการดำเนินการปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการในส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 19 ข้อ
2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) จำนวน 20 ข้อ
3. แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือ แบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ ประเมินก่อนและหลังการใช้รูปแบบฯ ตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 12 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ รวม 60 ข้อ
4. คู่มือครูและกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15)
5. แบบบันทึกการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการปฏิบัติด้านการสร้างเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นเลิศ (Best practice)
6. แบบบันทึกการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และแบบบันทึกการอภิปรายกลุ่ม (Focus group) ของผู้ทรงคุณวุฒิ
7. แบบสอบถามประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus group)
8. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปและบูรณาการแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่ศึกษาเพื่อสร้างประเด็นคำถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และศึกษาการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบต่าง ๆ
2. การสร้างเครื่องมือ
 - 2.1 แบบสำรวจสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างไว้จำนวน 24 ข้อ และนำไปใช้จริง จำนวน 19 ข้อ
 - 2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ
 - 2.3 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติค่านิยมหลัก 12 ประการ ซึ่งประเมินโดยครู เพื่อนนักเรียน นักเรียน และผู้ปกครอง ประเมินพฤติกรรมก่อนและหลังการใช้รูปแบบฯ ตามเกณฑ์ค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่กำหนดโดยสร้างไว้ด้านละ 6 ข้อ รวม 72 ข้อ และนำไปใช้จริงด้านละ 5 ข้อ รวม 60 ข้อ
 - 2.4 คู่มือครูและกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15)

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ

3. ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ ระหว่างนิยามศัพท์กับข้อความถาม จำนวน 5 คน นำแบบสอบถามฉบับร่างไปเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า IOC ตามเกณฑ์ของ Cox and Vargas (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556, หน้า 124)

3.1 แบบสำรวจสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 24 ข้อ และคัดไว้ จำนวน 19 ข้อ ตามที่ต้องการใช้จริง

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3.3 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตามค่านิยมหลัก 12 ประการ มีข้อที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 65 ข้อ และคัดไว้ด้านละ 5 ข้อ รวม 60 ข้อ ตามที่ต้องการใช้จริง

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ จำนวน 39 ข้อ

3.5 คู่มือและสื่อในส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15)

3.6 แบบบันทึกการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. นำเครื่องมือที่ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน โรงเรียนสุเหร่าปากคลอง 20 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (ระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ: Item total correlations) ของเพียร์สัน (Pearson' simple correlation elation) กำหนดค่าอำนาจจำแนก (r) ที่ใช้ได้ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป คัดข้อที่ค่าอำนาจไม่เป็นไปตามเกณฑ์ออก จากนั้นนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของครอนบัก (Cronbach)

5. จัดพิมพ์เครื่องมือดังกล่าวให้มีความถูกต้องเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การสำรวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 15 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ ผู้อำนวยการและครูผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2. การสนทนากลุ่ม (Focus group) และการประเมินด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้มีการสนทนากลุ่มตามกรอบ ประเด็นตัวชี้วัดความสำเร็จในส่งเสริมและพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการของนักเรียน และจัดอันดับความสำคัญของตัวชี้วัดความสำเร็จในลักษณะการระดม สมอง ประชุมชี้แจงการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบประเด็นให้แก่ผู้นำชุมชน และตัวแทนกลุ่มองค์กรชุมชน พื้นที่เป้าหมาย ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกทั้งก่อนและหลังโครงการ

3. การทดลองใช้รูปแบบฯ และคู่มือส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองทั้งก่อนและหลังจากจัดกิจกรรมนั้น ๆ

4. การประเมินความพึงพอใจต่อการนำไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของรูปแบบฯ ผู้วิจัยดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบฯ ภายหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองเป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยวิเคราะห์ $PNI_{modified}$ และเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในแต่ละด้าน
3. สรุบบันทึกการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นประเด็นต่าง ๆ และจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอแต่ละประเด็นโดยการบรรยายเชิงพรรณนา
4. การทดสอบ t-test (Dependent samples)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 1 ส่วนใหญ่จัดเป็นกิจกรรมพิเศษ ไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และความต้องการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ 2 ด้านแรก คือ ค่านิยมหลักข้อ 1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน และค่านิยมหลัก ข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
2. ผลการสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) เป็นกระบวนการ 4 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรเฉพาะ 2) การบูรณาการเข้าไปกับเนื้อหาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และ 4) การจัดกิจกรรมพิเศษ ผลการประเมิน พบว่ารูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบกลุ่มร่วมมือของโรงเรียนสุเหร่าสมอเอก (ธนาคารกรุงเทพ 15) มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ร่วมกับผู้ร่วมวิจัย 6 ฝ่าย มีมติให้ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มแรก ตามเป้าประสงค์ของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 6 ฝ่าย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 หลังจากใช้รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ แล้วได้รับการประเมินว่าผ่านการปฏิบัติค่านิยมในระดับดีเยี่ยมทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ค่านิยมหลักข้อ 1

มีความรักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ค่านิยมหลักข้อ 3 กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ และ ค่านิยมหลักข้อ 8 มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ ส่วนนักเรียนกลุ่มที่สอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลังจากใช้รูปแบบการบริหารงานการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ แล้วได้รับการประเมินว่าผ่านการปฏิบัติค่านิยมหลักในระดับดีเยี่ยมทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ค่านิยมหลักข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละอดทน ค่านิยมหลัก ข้อ 4 ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม และค่านิยมหลักข้อ 11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ นอกจากนี้ ยังพบว่าคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตามค่านิยมของนักเรียนทั้งสองกลุ่มหลังใช้รูปแบบสูงกว่าและแตกต่างจากคะแนนก่อนใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

4.1 ด้านการบริหารจัดการโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในระดับ 1) คู่มือการใช้รูปแบบการส่งเสริมและพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการของนักเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสามารถและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และ 4) มีเทคนิคสร้างการมีส่วนร่วมกับครูและผู้ปกครองวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ของนักเรียน

4.2 ด้านครูผู้สอนโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจมากในระดับ 1) มีการพัฒนาความรู้ในด้านการพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และ 2) สามารถพัฒนาประเมิน ปรับปรุง และพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

4.3 ด้านงบประมาณและวัสดุ ในการดำเนินงานโดยรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในระดับ 1) มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ด้านการมีส่วนร่วมและชุมชนโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในระดับ 1) มีการจัดองค์กรในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

4.4 ด้านภาคีเครือข่ายทางการศึกษา โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในระดับ 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน และด้านการส่งเสริมและพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่ส่งผลต่อนักเรียน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในระดับ 1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการนำรูปแบบฯ ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ ตามจุดเน้นของ สพฐ. คือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จุดเน้น ได้แก่ ค่านิยมหลักข้อ (1) มีความรักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ค่านิยมหลักข้อ (3) กตัญญูต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ และค่านิยมหลักข้อ (8) มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ ส่วนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เน้นค่านิยมหลัก 3 ข้อ ได้แก่

ค่านิยมหลักข้อ (2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ค่านิยมหลักข้อ (4) ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม และค่านิยมหลักข้อ (11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำให้คงอยู่หรือให้มีการพัฒนาสูงขึ้นเรื่อย ๆ เพราะผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนพึงพอใจ ในค่านิยมหลัก 12 ประการที่ได้รับการสอนจากโรงเรียน และส่วนสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูผู้สอนควรจะทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ เพราะถือว่าครูเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการจัดกิจกรรมให้บรรลุผล

1.2 ผู้บริหารควรที่จะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้การดำเนินการในการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียน ให้มีความยั่งยืน โดยผู้บริหารจะต้องลงมาสัมผัสด้วยตนเอง และจะต้องกำหนดเป็นนโยบายหลักขององค์กร

1.3 เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในวงกว้างมากขึ้นอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง ผู้บริหารและครู ควรที่จะเปิดโอกาส หรือแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งในและนอกชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียน ให้มากขึ้นกว่านี้ไปเรื่อย ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบฯ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่มีในมาตรฐานที่ 1 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญู กตเวทิตะ ความเมตตา กรุณา การประหยัด เป็นต้น เพราะตามทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือศักยภาพของพฤติกรรม เกิดจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมหลัก 12 ประการ ของนักเรียนด้านการมีวินัยในตนเอง การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการรักการค้นคว้าหาความรู้ในขอบเขตที่กว้างขึ้น เช่น ระดับชั้น ระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด หรืออาจจะเปรียบเทียบต่างสังกัด เช่น โรงเรียนในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นต้น และเปรียบเทียบขนาดของโรงเรียน เช่น ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ เพื่อจะได้ข้อสรุปที่ครอบคลุมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2551). *หลักการและแนวปฏิบัติในการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชน*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฉลาด จันทรสุมภ์. (2551). *โครงการวิจัย เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้เครือข่ายการวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดิเรก พรสีมา. (2559). *ครูไทย 4.0 ตอนที่ 1*. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_343147
- ทิตนา แคมมณี. (2558). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). *ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและนวัตกรรมการร่วมสมัยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2559). *รายงานผลการทดสอบระดับชาติ 2562 (O-Net) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. (2559). การกำหนดค่านิยมหลักของคนไทยเพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง. *รายการคืนความสุขให้คนในชาติ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaigov.go.th/#sthash.phGvcprz.dpuf>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). (ร่าง) *แนวทางการพัฒนาและประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Husen, T., & Postlethwaite, T. N. (1994). *Self-directed learning: A guide for learners and teacher*. New York: Association Press.
- Keeves, J. P. (1997). Models and model building. In Keeves, J. P. (ed.). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook* (2nd ed.). Oxford: Pergamon Press.
- Keller, J. M. (1983). Motivational design of instruction. In C. M. Reigeluth (Ed.). *Instructional design theories and models: An overview of their current status*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Kimonen, F., & Nevalainen, R. (1993). The teacher in a small rural school implementing the local curriculum: A case study of the sointula lower level comprehensive school, Central Finland. In S. Härmäläinen & J. Jokela (Eds.) OECD/CERI: Teacher quality in Finland. Policy and practice in five primary schools. Summary of the case studies. University of Jyväskylä. Department of teacher education. *Research*, 54, 85-112.
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S., & Masia, B. B. (1973). *Taxonomy of educational objectives, the Classification of educational goals. Handbook II: Affective domain*. New York: David McKay.
- McTaggart, R. (1998). Issues for participatory action researchers. In O. Zuber-Skerritt (eds.). *New Directions in Action Research*. London: The Falmer Press.
- ThinkExist. (2008). *The leadership challenge: How to get extraordinary things done in organizations*. San Francisco: Jossey Bass.